

Ordblindpolitik, Farsø Skole

Vision

At ordblinde elever får den støtte, de har brug for, for at kunne deltage aktivt og ligeværdigt i skolelivet og for at blive så dygtige, som de har potentiale til

Mål

- At skolen opdager ordblindhed i tide
- At hjælpemidler bliver en integreret del af undervisningen i alle fag og alle lektioner
- At ordblinde elever udvikler deres kompetencer ift. brug af hjælpemidler og støttes af de voksne omkring dem

- At ordblinde elever bliver så selvhjulpne som muligt

På Farsø Skole ønsker vi at danne en ramme for de ordblinde elever, hvor vi har fokus på elevens behov for mere tid, mere hjælp og især at give eleven trygheden til at ville, at kunne og at turde - faktorer, som sammen danner grundlag for udvikling og livsduelighed.

Indhold

Vision	1
Mål.....	1
Definition.....	3
Lovgivning og rammer	3
Procedure	4
Indstilling til test.....	4
Test og formidling af resultat til forældre, elev og team	5
Ekstra opmærksomhed mod elevens trivsel.....	5
Eksterne samarbejdspartnere	5
Ordpiloter	6

Forældrekurser.....	6
Opfølgingsmøde (resultatet fremlægges og gennemgås)	6
Tjekliste	8
Prøver og eksamen.....	9
Evaluering og tilretning af ordblindepolitikken.....	9
Bilag 1 Skema til beskrivelse af elevens udfordringer.....	10
Bilag 2 Handleplan for ordblinde elever	11
Bilag 3. Fokuspunkter i undervisningen	11
INDSTILLING.....	12

Definition

"Ordblindhed, dysleksi, er markante vanskeligheder ved at lære at læse og skrive, som beror på langsom og upræcis omsætning af bogstaver og bogstavfølger til sproglyde.

Ordblinde har særlig svært ved ord, som de ikke har set før. Læse- og stavfejlene er ofte i modstrid med almindelige forbindelser mellem bogstav og lyd, fx kulde læst som kunne og dig skrevet som din. Ordblindhed skyldes hverken dårlig begavelse, synsvanskeligheder eller problemer med at kende forskel på venstre og højre¹.

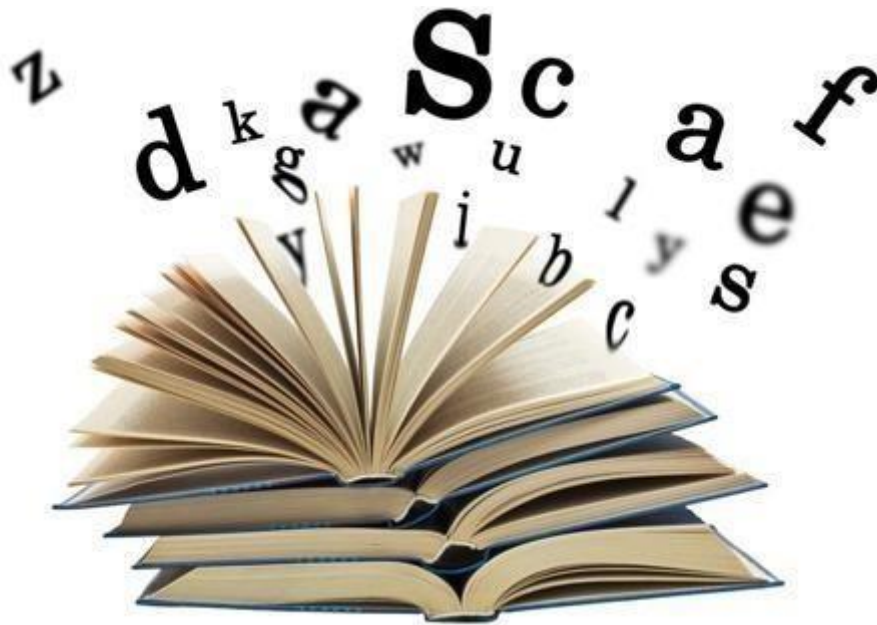
Lovgivning og rammer

Kommunen har ansvar for at give alle elever et fyldestgørende undervisningstilbud. Skolens ledelse har ansvar for at elever, der viser tegn på ordblindhed bliver testet, så elevens undervisningsmæssige behov klarlægges. Eleven skal i størst muligt omfang beholde tilhørsforholdet til den almindelige klasse. Et relevant og fyldestgørende undervisningstilbud kan omfatte undervisningsdifferentiering, holddannelse, supplerende undervisning, tolærerordning og/eller undervisningsassistenter. Læs evt. mere i folkeskoleloven § 3a og 5.

Det er skolelederen, der sammen med skolens læsevejleder og klassens lærere beslutter, hvordan støtten til ordblinde elever skal tilrettelægges.

---

¹ Carsten Elbro, 1992

Procedure

I midten af 1. klasse testes elever, som af dansklærer og kompetencecenterlærer vurderes i vanskeligheder, med ordblinderisikotesten, og på baggrund af resultaterne tilrettelægges et forløb i samarbejde med skolens kompetencecenter.

I slutningen af 2. klasse testes alle elever med nonords-testen fra DVO. De elever, som placerer sig i gruppen med risiko for ordblindhed/dysleksi, tilbydes VAKS-kurser, og disse kurser afholdes i 3. klasse. I slutningen af 3. klasse testes eleverne igen med nonords-testen, og de elever, som fortsat er i risikogruppen, ordblindetestes i slutningen af skoleåret i 3. klasse, der kan dog være ting, der taler for, at yderligere tiltag igangsættes og en mulig test udskydes til 4. klasse.

På 7. årgang testes alle elever i starten af skoleåret med "Find det, der lyder som et ord". De elever, der ligger i risikogruppen, undersøges nærmere. Læsevejleder gennemser tidligere resultater af nationale test i læsning, og teamet beskriver elevens udfordringer, se bilag 1 og eventuelle yderligere test foretages. Herefter tages der beslutning om ordblindetesten skal gennemføres. I tilfælde af at læsevejleder og lærere anbefaler, at eleven testes, skal forældre underskrive en bemyndigelseserklæring, før testen må gennemføres.

Indstilling til test

Elevens kontaktlærer og skolens læsevejleder vurderer om skolen vil anbefale, at eleven indstilles til ordblindetest. Det skal kunne udelukkes, at vanskelighederne skyldes manglende undervisning og manglende træning, fx pga. fravær eller andre diagnoser. Ordblindetesten er et redskab til individuel testning i udredningen af læsevanskeligheder og skal kun anvendes ved tydelige tegn på ordblindhed og dermed ved en begrundet mistanke om, at deltageren er ordblind. Forældrene inddrages ligeledes i overvejelserne om indstilling til ordblindetest.

FØR en elev testes for ordblindhed, skal kontaktlærer/team sørge for at beskrive elevens vanskeligheder ved at udfylde et skema, se bilag 1. Skemaet afleveres til skolens ledelse.

Forældre skal underskrive en bemyndigelseserklæring, før testen kan gennemføres.

Test og formidling af resultat til forældre, elev og team

Skolens læsevejleder tester eleven. Forældrene informeres om resultatet og inviteres sammen med eleven til opfølgingsmøde, hvor resultatet af testen gennemgås og indsatsen fremover aftales. Skolens ledelse og elevens kontaktlærer (alternativt dansklærer) deltager i mødet. Der påbegyndes udfyldelse af handleplan. Ordblindheden og handleplanen er derefter et punkt til skolehjem samtalerne fremadrettet.

Ekstra opmærksomhed mod elevens trivsel

I de voksnes kontakt med det ordblinde barn, hvad enten man er lærer, pædagog eller forældre, gælder det, at eleven/barnet skal vide, at voksne forsøger at forstå den kamp og nederlagsfølelse, som eleven/barnet nogle gange føler. Barnet skal vide, at de voksne prøver at sætte sig ind i hvordan det er at føle sig anderledes og hele tiden skulle være ekstra opmærksom for at forsøge at følge med. De voksne skal "gå forrest" og være med til at bakke op om en kultur, hvor der tales åbent om udfordringerne.

Eleven/barnet kan have det dårligt med sig selv, det kan føle ubehag ved skolen og i andre situationer, der kræver læsning og stavning. Forældre udtrykker ofte bekymring for, at den 'megen snak om problemerne' vil få barnet til at føle sig anderledes end de andre børn. Men barnet ved allerede, at det er en smule anderledes end flertallet - og det er en lettelse for barnet at vide, at de voksne også er opmærksomme på det.

En gang om måneden (august og december undtaget) inviterer skolens læsevejleder til erfaringsudvekslingsmøder, kaldet "Ordblindecafé". Her inviteres ordblinde elever afdelingsvis eller samlet til fællesmøder, hvor emnerne er tips og tricks ift. IT og ikke mindst en snak om de øvrige udfordringer, som eleverne støder på i hverdagen herunder specielt trivselsproblematikker. Ligeledes inviteres eksterne sparringpartnere til møderne, for at komme med deres input. De ordblinde elever fra Ullits Skole deltager også i Ordblindecafé.

Eksterne samarbejdspartnere

Skoleleder eller læsevejleder kan ved behov inddrage en læsekonsulent for at give yderligere råd og vejledning i forbindelse med at optimere elevens udbytte af undervisningen. Læsekonsulenten kan også inddrages i møderne med forældre.

Ordpiloter

Når elever på mellemtrinnet testes ordblinde, tilbydes de et 25-30 lektioners IT-kursus i brugen af It og tilgængelige hjælpeprogrammer, kurset varetages af skolens It-vejleder og læsevejleder. Eleven får en bærbar PC med relevante programmer. Efter endt uddannelse er eleven ordpilot, og kan herefter hjælpe ved forældrekurser mm.

Forældrekurser

Én gang pr. skoleår tilbydes forældre et kursus i brug af It-hjælpeprogrammer samt tilgængelige apps på mobil.

Opfølgningsmøde (resultatet fremlægges og gennemgås)

Dagsorden til mødet:

- 1) Gennemgang af test og resultat.
- 2) Elevens trivsel skal drøftes.
- 3) Aftaler om indsats: hvad kan forældre og barn arbejde med hjemme og hvad har lærere og pædagoger speciel opmærksomhed mod (se også skemaet: Handleplan). Skolen stiller en computer til rådighed i skoletimerne, hvor alle nødvendige programmer er installeret.
- 4) Indmeldelsesblanket til Nota udleveres (og udfyldes, hvis forældre ønsker, at barnet indmeldes). Læsevejleder sørger for indmeldelse på Materialebassen.
- 5) Aftale om fremadrettet opfølgning. Ordblindhed og opmærksomhed på elevens trivsel i forbindelse med ordblindeproblematikken skal fremover være et fast punkt til skole-/hjem samtaler.

Der aftales et nyt møde om ca. 3 måneder.

- 6) Aftalerne samles i "Handleplanen", som sendes til forældre og opbevares i elevmappen. 7)
Evt.

Tjekliste

Nedenstående oversigt over opgaver i forbindelse med ordblighed kan bruges som tjekliste til opfølgingsmøde.

Opgave	Ansvarlig	Deadline
Indstilling til test	Lærerteam/læsevejleder/forældre*	
Sørge for at der udleveres en computer (IT-rygsæk) til eleven. En IT-rygsæk består af en bærbar PC med relevante programmer. Der kan suppleres med en håndscanner.	Læsevejleder/IT-ansvarlige pedel	
Indmeldelse Materialebasen	Læsevejleder	
Indmeldelse Nota	Ledelse og forældre	
Kursus i IT-hjælpe midler	Læsevejleder	
Kursus i brugen af Materialebasen og Nota	Læsevejleder	
VAKS-kursus	Læsevejleder	
Opfølgingsmøde efter test, se dagsordensforslag, bilag 3	Ledelse og kontaktlærer	1. møde 14 dage efter test 2. møde efter 3 mdr.
Yderligere test	Aftales på opfølgingsmødet, læsevejleder sørger for test	
Udfyldelse af handleplan/aftale fokuspunkter i undervisningen, se bilag 2	Årgangsteam/kontaktlærer	Handleplanen skal være udfyldt og sendt til forældre senest 1 måned efter første opfølgingsmøde.
Læsetræning både på læseniveau og "læsning med ørerne", læsetræning kan også være højt læsning	Lærere, forældre og elev	

For elever på 9. årgang skal indstillingsskemaet til prøver på særlige vilkår, bilag 3 udfyldes og afleveres på kontoret inden d. 1. december	Kontaktlærer/årgangsteamet	
---	----------------------------	--

*forældre har retskrav på test af ordblindhed fra 4.klasse. Skolen kan indstille fra 3. klasse.

Prøver og eksamen

Indstillingsskemaet til prøver på særlige vilkår er udgangspunktet for aftaler mellem forældre, elev og lærere vedr. de mundtlige og skriftlige prøver.

Skemaet skal udfyldes ved et møde, fx en skole-/hjem samtale i efteråret, og afleveres på kontoret senest d. 1. december. Ordblinde elever har ret til forlænget tid og til at bruge IT-hjælpe midler til prøverne.

Ved de skriftlige prøver sørger skolen for, at elever, der går til prøve på særlige vilkår, samles i et lokale, hvor læsevejlederen er til stede under hele prøvetiden.

Evaluering og tilretning af ordblindpolitikken

Personalet orienteres om politikken. Mål og tiltag evalueres af læsevejledere og skolens ledelse ved skoleårets afslutning.

Politikken er udarbejdet af læsevejleder Karina Nymark og afdelingsleder Karen Bech, november 2016.

Senest revideret af skoleleder John Andersen og læsevejleder Karina Nymark, april 2020.

Bilag 1 Skema til beskrivelse af elevens udfordringer

Teamet/kontaktlærer beskriver eleven ved at udfylde fig.:

Elevens navn:

Klasse:

Kontaktlærer:

Socialt: Herunder også hvordan eleven fungerer i forhold til sine jævnaldrende	
Dansk: Hvilke vanskeligheder observeres? Hvordan var seneste læse/stave testresultat? Hvordan er elevens tekstforståelse? Hvordan er elevens sprogforståelse? Hvordan er elevens læsehastighed?	
Matematik: Hvordan er seneste testresultat? Hvordan er elevens matematiske forståelse?	
Sprogfag: Er elevens faglige formåen alderssvarende?	

<p>Generelt: Hvordan er elevens arbejdshukommelse? Hvordan er elevens forarbejdningshastighed (hvor hurtigt omsætter elevens stillede opgaver/spørgsmål til handling)?</p>	
--	--

Bilag 2 Handleplan for ordblinde elever

Den kommunale handleplan, som dækker alle "diagnoser" benyttes.

Bilag 3. Fokuspunkter i undervisningen

Hvordan kan lærere/pædagoger i alle fag og alle lektioner støtte elever med ordblindhed?

- Scanne tekster og papirer ind og arkivere dem i Meebook, så eleverne kan læse/arbejde med teksterne på computeren i timerne
- Give eleverne spørgsmål/opgaver til teksten **inden** læsning, så eleverne ved med hvilket formål, de læser.
- Opfordre eleverne til at skrive/indtale stikord/resumé/referat til tekster, så det er lettere at finde tilbage til bestemte frekvenser.
- Aftale at eleverne ikke behøver læse højt i klassen.
- Give beskeder, opgaver m.m. både mundtligt og skriftligt, evt. også med billeder. Mange elever med dysleksi (og mange andre) har svært ved at fastholde information, der kun gives mundtligt.
- Give eleverne klar instruktion i, hvornår de skal bruge deres computer, - ligeledes, hvis den ikke skal bruges. *Det er ikke op til eleverne at vælge om computeren skal bruges eller ej, - specielt ikke i den periode, hvor de øver sig i at bruge hjælpeprogrammer.*
- Lade eleverne bruge mobil/IPad til fotografering af fx forsøg i fysik m.m. til støtte for noter og hukommelse.
- Cd-ord/Appwriter skal anvendes i alle fag, hvor der kræves læsning eller skrivning. Programmerne skal ligeledes bruges i sprogfagene. Desuden findes en app: "Say Hi", hvor man indtaler et ord på dansk, og så kan man vælge på hvilket sprog, man vil have ordet skrevet og udtalt på.

- Sidst, men ikke mindst. Vise eleven, at man kender ”problemet”, og at I er fælles om at tage hånd om det. Vær åben i dialog om ordblindheden.

Desuden kan der med fordel arbejdes med:

- at fokusere på bevidste afkodningsstrategier
- at opdele opgaver i mindre overskuelige dele
- elevernes forforståelse (give den ”knage”, det nye skal hænges op på)
- at give/lade elever lave egne læseformål (give struktur + formål til læsningen)

Bilag 4 Indstilling til prøve på særlige vilkår

INDSTILLING
om fravigelse og/eller fritagelse af prøvebestemmelserne ved folkeskolens afsluttende prøver

Elevens navn: _____

Adresse: _____

–

Klasse: _____ cpr.nr. _____ Skole _____

Forældrenes navn: _____

Fag	ønsket fravigelse	Fritagelse fra prøve

Begrundelse for den ansøgte fravigelse/fritagelse:

Vedr. fritagelse:

Beslutningen forudsætter, at der **samtidig** tages stilling til, hvordan elevens udbytte af undervisningen evalueres på anden vis.

Supplerende bemærkninger:

_____, den _____
Sted dato

Underskrifter:

Elev	Forældre	kontaktlærer